

„Soča“ izhaja vsak petek in velja za pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt let. „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“, in na starem trgu. — V Trstu v tobakarnici „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soča“ na Korošci v Štosa-vi hiši št. 10 II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Štetje ljudi se bližamo.

Pravi gospodar vedno, koliko ima premoženja, in račun, koliko ima stroškov in dohodkov v leto; on dobro, koliko ima konj, krav, ovac, itd. Ako se boč primerjati z drugim sosedom, štej najprej, koliko ima on in sosed tega ali onega blaga. Številke so po kakem pomoček za medsebojno premejevanje. Zakor poštevamo mi doma naša imetja, ravno tako druga gosposka z zapisovanjem raznošterih pridelkov in izdelov večih pokrajin in celih kraljestev in cesarstev.

Zlasti pa candanes kaj radi zapisujejo in štejejo vsakovrstnih reči, in jih potem med seboj primerjajo. Takó izve no potem, katera dežela več pridelava in izdelava, katera vlast ima več vojakov ali vseh ljudij skupaj. Razvidimo po taki poti, kateri kralj je močnejši in močnejši.

Iz tega je pa tudi razvidno, da so zapisniki, kateri nam kažejo reči po številih, velike vrednosti. Znanost, katera kaže, kako je treba zapisovati to in ono v namen primerjavanja, imenuje se statistika in zapisniki s številkami so potem statistični zapisniki.

V našem cesarstvu imamo posebno gosposko, ki se peča samo s statističnimi zapisovanji vsakovrstnih reči po vseh naših deželah.

Letos bodo pri nas 31. decembra, to je tisti dan pred novim letom, šteli ljudi po vseh deželah, ki so zastopane v državnem zboru, tedaj radi pri nas na Primorskem. Bodo imeli tedaj, kakor pravijo ob čem popisovanje. Popisoval bodo tudi, koliko goved, ovac itd. ima vsaka hiša. Kakor pa smo povedali, ne gre to štetljenje za kako povišanje davkov ali kar si bodi, ampak samo zato, da bo vedela tudi naša gosposka povedati drugim kraljestvom in cesarstvom in pa nam samim, koliko nas je, in koliko imamo živine itd. Iz navedenega popisovanja razsodimo lahko, da je potreba gospo ki pomagati s tem, da ji natančno povezano pravo resnico. Ko bi kmetie, recimo, vsak na svoje pomanjševali število goved, mislili bi potem drugod, da smo ubožni kot smo res; ali pa naopak.

Najimena niso pa bo za nas popisovanje ljudij. Zadnji dan, ki se je doje k nam posebni komisariji in prinesejo seboj nataščne poveljene papirje za popisovanje. Ti papirji so nekaki formulari ali izgledki, v katerih so posebni oddelki ali posebne rubrike. V take oddelke bo dotični komisar zapisaval, koliko ljudij zna brati in pisati. Potreba bo povedati, če ima kdo tele, ne ali duše, ne hibe (faleje), in če je kdo slep, gluh ali mutec, ali zen, bacec.

Vse take stvari bodo resnično povedali, in komisariji jih morajo davno tako zvesto zapisavati. Vsa taka zapisovanja so velike vrednosti in niso nova; izve ševala pa se bodo vedel potave od 1869. vsakih deset let. Ali na imenitni za nas Slovane in Slovence je tisti oddelki, v katerega bodo zapisavali, kak jezik govorimo doma in v domači družini (Umgangssprache). Pod prejšnjo ustavoverno vlado ni bilo te rubrike pri šteti ljudij. Ustavoverski Nemci imajo namreč s bo ves, če so drugih narodnosti, zlasti pa Slov. oni so imeli v državi vedno prvo moč, in ker so vedeli, da ševilke so mogočne, so se tudi nagnali svetu resnico, vsled katere bi se poka slo prava ševilo avstrijskih Slovanov. Poprečno smo se v naši ljuba prekrvanju, koliko Slovanov je v Avstriji; in podatki so bili površni, nezaupljivi, in niso nikdar Slovanom na korist določevali vsi verjetne resnice. Zunanji in celo domači svet imel je število Slovanov v Avstriji vedno za manjše, nego je v resnici. Toliko laže so ustavoverci svojo moč razširili nad nami tudi iz tega vzroka. Zato pa je sedanja večina državnega zbora zahtevala od vlade, da naj pri letošnjem popisovanju uvede tudi oddelki, iz katerega bi bilo razvideti avstrijska ljudstva tudi po narodnosti. In ta terjatev od avtonomistne stranke bila je najpravičnejša; ali tudi sedanja vlada se je nekako bala liberalnih Nemcev, in jim je ustugla s tem, da se ni uvedla idbitika po narodnosti, ampak po jeziku, v katerem navadno občujemo. S tem ukazom pa ni zadovoljna

nobena stranka. Nemci se pritožujejo, da se ne bodo vsi Nemci zapisali kot Nemci v deželah, kjer živé Nemci pomešani z drugimi narodnostmi. Oni mislijo, da zlasti na Češkem bodo izgubili dosti svojih glav. Ali vse take pritožbe so prebrane, in Nemci bodo že skrbeli, da se bodo vpisavali samo kot Nemci, tudi ko bi res občevali med tujimi sosedi v tujem jeziku. Nemec ni navadno takó neumen, kakor so Slovenci in Slovenke, kateri med tujimi ljudmi in tujimi narodi takó radi prekrivajo svoj jezik in s tem svojo narodnost. Samo mi se takó radi ponasame in šopirimo v tujščini. Samo nam pravi drugi (in si pripovedujemo sami, da ne zaimo) s svojo materjo pogovarjati se v materinem jeziku, potem ko smo bili 14 dni tam kod v Trstu in Gradcu.

In ravno zato se nam je bati, da bomo imeli čez en mesec veliko mnogo „Slovancev“, nego nas je v resnici.

Za naše kmete se pač ne bojimo. Oni že imajo še toliko čuta, da bi se ne obovali onega domačina, ki bi se del zapisal kot Nemca ali Italijana, ravno kakor se posmehujejo Italijanom s dekletom, ki pridejo včasih na „bona rva“ v naše gore. Tudi v naših tujih hišah ne odšli svoji „naši kupčijski in druge vrste „purganti“, ki bi se ne vpisali za tisti jezik, katerega so se učili od svoje slovenske matere. Vendar ne sodimo prečeno, ko menimo, da se nam bodo iznevarile tudi po tega kmeti uradniške in bolj „nobel“ družine. Al kaj je to gaba pri številčni nam predi po našo mejo. V Trstu in tudi v Gorici živé radi ljudje pomešani s Lahi (Furlani) in Italijani. Vsih po ov, kaj se obrtnije so prisiljeni po tuje občevati. Obojeni in oženjeni so tudi pomešani, in morda jih je mnogo pogum in zavest za slovensko občevanje in v gojo otrok v materinem slovenskem jeziku. Pa tudi če ni resnica, da bi vedno občevali med družbo v tujščini, se o pravem času zateje ali pa jih privede tujci za svojo narodnost. Naši zakonodajci in v obče naše preprosto ljudstvo se bo govorilo govajalo, češ, da ni mero-dajno, ako memo eno Slovenca več ali manj, drugi jim bodo v svoji poveljnosti sledili, in takó izgubimo mi Primorci v naših glavah mestih gotovo znatno število svojih glav.

Pomisli si, morali rojaki, da nas je že takó malo, in da tem že kaj dosežemo pri naših gosposkah in v kodobnih vladah, kolikor manj nas je. Zato je za nas imekano, da vsako glavo jemljemo v postev, in da se spimo kolikor mogoče številni pred tuji in politični svet.

Za narodno se v sedanjosti bojujemo, in tudi sedanje popravilo je imeniten pomoček za narodni boj. Za to je, rojaki, naša sveta dolžnost, da sosed sosedu opominja in poduča o imenitosti številjenja ljudstva dne 31. dec. letošnjega leta.

Kier je negotovost in nevarnost, tje se obrnimo; zlasti pa podučimo naše znance in sorodnike po naših mestih, da se do časa predramijo in svojo narodnost naznanijo očitno in pogumno ob določenem dnevu. Naši župani naj storijo svojo dolžnost, mi pa zagotavljajmo vsak na svojo roko, da smo Slovenci rojeni, in da smo v vseh razmerah in položjih tudi ostali Slovenci za se, za vlado in za ves svet!

Dopisi.

Škobrieli nad Sočo. (Izv. dop.) Pripoveduje se, kakó da o nekaterih stvareh škobrielski puščavnik misli. Pravilo je je, in pravi se še, da so nam, to je: ne nam, puščavnikom, ampak Slovincem, začeli odpirati vrata, skozi katera se da priti do državnega hlevca, in da so nam dovolili pobirati drobtince, ki so padale iz dobov in doloženih jasli. Do teh samih nam niso dali priti. In naši nekateri „vrli“, „odlični“, kakor jih „Etror“ imenuje, so bili drobtine kmalu siti. V hlevci so zagledali na steni gonjajočo obešeno. Potegnili so jo dol, dali jo „unira“ v roko rekoč: „s to, s to dajta nam, drobtine ne maramo!“

Glej dopis: „S Krasa“ v predzadnji „Soči“! Gospod urednik! Ne zamerite mi, da takó za-roblieno tróblim! Da bi ubogi bajtar v puščavniški halji fino pisal, to ni mogoče.

Omenjeni dopis „S Krasa“ zbuja slabo nevoljo. Nekateri se jezó ter škripajo se zobmi. Zakaj neki? — „Mundum sinere vadere prouti vult!“ — puščavnik jemlje take stvari bolj „à la leichte“.

Poslušajte! Nek pruski kralj, menda mu je bilo Fric ime, je mnogo časa v to porabil, da je po mestih vojaške posadke obiskoval. V svojej armadi je imel tudi nemške fante, ki so bili menda slovensko krvi. Pravijo, da se je Fric pri vsakein vojaku nekoliko pomudil. A kakó pogovarjati se? Fric ne umeje barske slovanščine, slovenski vojak ne pruščine. Kmalu so rešili se iz zadrege. „Stäber!“ — po slovensko: palica, tista debela, tudi puškino kopito — stäber! je zabil v možgane nemščine nevesčih vojakov stereotipnega govora začetek in konec. To se pravi: vojake so za to pripravili.

Prisel je korporal ter začel; „Wie alt ist er?“ — po slovensko: Ti pes! Koliko let že se po svetu potépaš? — Kedar vas bo kralj takó prašal, recite: „vierzig“ — štirideset — ali pa: „fünfzig“ — petdeset, — ali kakor je: To je prvo prašanje.

„Wie lange dient er?“ — po slovensko; koliko let že zoblješ iz mojih jasli? — in vi recite: „zwolf“ — dvannjst — ali pa „sechzehn“ — šestnajst, — in kralj vam bo zadovoljno prikimal ter rekel: „bravo fantje“. To je drugo prašanje.

„Pa to še ni vse. Tedaj, pazite! Pazite! pravim“ — grmi korporal. In če ni beseda pomagala — lop! se „stäberlom“. In pomagano je bilo.

„Wie viele Paar Stiefel hat er?“ — Koliko parov čevljev imaš? — vi recite: „beide“ — oba.

„Bog večni varuj vas to pozabiti! Vrag, tisti črni, vzame naj vam dušo in teló ter nam oboje pohrusta!“ Takó so jim žugali.

Kralj je prisel. Drugi dan po prihodu je ogle-doval vojake, „Wie alt ist er, wie lange dient er, wie viele Paar Stiefel hat er“, — to, in le to je bilo ves čas slišati.

Kaj se prigodi? Kralj pride k vojaku, in ta je moral biti takó presneto zvit, kakor moja ljuba sosedá, škobrielska lisica.

„Wie alt ist er?“ — praša kraljeva visokost. Vojak odgovori: „zwolf“. Kralj se začudi. „Wie lange dient er?“ — praša ga dalje. „Fünfzig“ — odgovori „mož“. Kralj postaja hud ter se zadere vojaku v obraz: „Wer ist ein Narr, ich oder du? — kedó, je norec, jaz ali ti? — Vojak meneč, da ga kralj praša po čevljih, odgovori po naročilu: „beide,“ — oba.

Fiat applicatio! „Vrli“, „odlični“ Kraševci! Obruite to na-sé! Vaše sramotno započetje ne bo imelo nič boljsega vspeha, kakor je bil pri vojaku. In če bote kedaj enak odgovor dobili, ne čudite se temu, saj vam je to naprej povedal.

Puščavnik škobrielski.

Iz Ajdovščine, dne 19. nov. (Izv. dop.) Včeraj ob 2 popoldne odšel je iz Ajdovščine čelemu okraju priljubljeni sodnik, zdaj deželni svetovalec, gospod Valentin Devetak na svoje novo mesto v Gorico. Položaj sodnika je težaven, vsem ustreči mu ni mogoče, toraj zadobi si nasprotnikov, če tudi po krivici. Toda tukajšnjemu sodniku moramo reči, da si je pridobil s svojo vlnudnostjo in bre obzirno pravicoštvjo spoštovanje in ljubezen ne le celega okraja, ampak tudi vsakega, kdor je le koliko z njim občeval. Bil je svojim podložnikom pravi oče, če je tudi strogo tirjal od njih, da spolnujejo svoje dolžnosti, delali so z veseljem, ker on je tudi znal odškodovati njih delo z vlnudnim postopanjem. V narodnem zmislu bil je pravičen, vse vloge, katere so došle v slovenskem jeziku, reševal je slovensko. Bog ga ohrani, Bog mu-daj milo prihodujost! to mu želimo vsi.

Ajdovski okraj, in Ajdovščina posebno, zna ce-

ni zasluge svojih; tudi zdaj ni zaostala. Predvečer odhoda napravilo je društvo „Edinost“ banket na čast odšelmu gospodu svetovalcu, katerega so se udeležili vsi udje društva, nekateri gosti in tudi novi sodnik gospod Budal. Prvi napije ajdovski župan g. Godina v imenu občine in društva „Edinosti“ g. svetovalcu, kateri mu odgovarja v bolj obširnem govoru, da tudi on ljubi okraj tako, da mu je zdaj ura ločitve prav grenka, in ga naprosi, da izreče o priliki zahvalo toliko ajdovskim občanem, kolikor tudi društvu „Edinosti“ za skazano mu čast in ljubezen, ter jih zagotavlja svoje vedne vdanosti. G. Casagrande popri-me besedo in v jedernatim in navdušenem govoru povdarja, da ne le Ajdovščina, ampak celi okraj slavi moža, kateri je toliko let deloval z neprestano marljivostjo in nepresegljivo pravičnostjo tako, da bi utegnil težko kdo z njim tekmovali. Obrnil se je potem do novega g. sodnika in rekel, da je tudi on znan kot pravi pošteni, kateri strogo spolnjuje svoje sodniške dolžnosti, in napil je odšelmu g. svetovalcu in novemu gospodu sodniku. Ta se zahvaljuje za napitnico, obljubljuje, da se bo na vso moč trudil, posnemati g. svetovalca tako, da si pridobi tudi on zaupanje in ljubezen ljudstva. Napitnice so se vrstile, in gromoviti živjoklici slavili so moža, da res malo takih. Okoli pol noči odide g. svetovalec, in spremljajo ga, vskub dežju, ki je bil, vsi nazoči. Pred stanovanjem zapoje mu pevci, in živjoklici se razlegajo po trgu.

Dan odhoda bilo je prav slabo vreme, vkljub temu spremila je g. svetovalca v 10 kočijah in enem omnibusu bolj odlična ajdovska gospoda, uradniki in gospod župnik do Rehka. Tam se ustavijo vozovi, ker čakala je tam deputacija županov in podžupanov celega okraja. Gosp. svetovalec poda vsakemu nazočih roko v slovo; in potem nastopi g. Leban, župan črniški, in pozdravlja kot vodja deputacije gosp. svetovalca ne le v imenu nazočih županov in podžupanov, ampak v imenu celega okraja, našteva zasluge njegove in ga zagotavlja, da ostane temu okraju vedno v blagem spominu. G. svetovalec je bil tako ginjen, da ni mogel spregovoriti, kakor besedice: toliko časti nisem vruden, hvala vam, hvala vam, in vidili smo mu solzo v očesu zaigrati, ko je naglo stopil v kočijo. Gromoviti živjoklici spremljali so odhajajočega.

Častitamo goriškemu okraju, ki dobi takega moža za svojega sodnika.

Opomba uredništva. Ta dopis nam je bil došel že za zadnjo „Sočo“; ali podpisan je bil samo z enim imenom. Zdjaj pa smo dobili pismo podpisano od več županov in odličnikov, in se ne ustavljamo na njihov odgovornost priobčiti popis slovesa uradniku, kateri si je vedel, kakor se vidi, pridobiti ljubezen zastopnikov vsega ajdovskega okraja. Redka prikazen pri uradnikih! Ponavljajmo izraz upanja, da si bo ta slavljani uradnik pridobil novih zaslug za slovensko narodnost tudi na svojem novem, pa za slovenske pravice toliko težavnem mestu. Prilika za toliko večje zasluge pri goriških Slovencih!

Z Dunaja, 29. nov. (Izv. dop.) (Slovensko literarno društvo na Dunaji. — Cesar Jožef II.) Dne 24. nov. je v zboru „Slovenskega lit. društva na Dunaji“ bral g. D. Majaron svojo novelo: Ecce homo. Pisatelj nam je bral nekoliko več nego polovico svoje novele, drugi del, to je konec bo nadaljeval v prihodnji seji. Ker v moje poročilo ne spada popisovati obširno kritiko, katero smo v društvu slišali, povemo samo to, da je novela, kar se tiče njene splešne vrednosti, jako mikavno zasnovana. Vsebinsko podajati Sočinim bralcem, pomenilo bi, prepisati novelo od konca do kraja, kar pa ni namen tem vrsticam. Menimo, da občinstvo jo že kedaj doboče za berilo. — V tej seji je društvo enoglasno sklenilo, naj se izreče uredniku „Sl. Nar.“ posebna hvala za redno oglašanje društvenih zborovanj. Odbor boče to pismeno storil.

Te dni se mnogo piše o svečanosti v spomin stoletnice vladanja cesarja Jožefa II. Na Dunaji je bila v ta namen bakljada dne 28. nov. O tej priliki so se nam razodele razne strankarske situacije. Znano je, da se nekatere stranke, politične seveda, ne vjemajo z načeli, s katerimi je ta vladar preustrojil avstrijsko državo, zlasti konservativci so se vedli osten-tativno zoper svečanost. Tako so razni vladike n. pr. Rudigier v Lincu, Zwerger v Gradcu in Kutschker na Dunaji kar javno izrekli, da ne bodo ta dan slavili se službo omenjenega vladarja, češ, da je bil nasprotnik avtonomiji in cerkvi, ker je zapiral samostane in preganjal duhovnike. Tako očitno vedenje zoper prestol ne vidi se vsak dan, in nemške novine dunajske čudijo se trdeč, da so avstrijski vladike tako drzni. Podoba je, da nemške konservativce nič ne vira v izvrševanju načel, oni naglašajo enakopravnost avstrijskih narodov in se za njo potegujejo; cesar Jožef je pa nameraval, edino nemškemu jeziku ntrditi veljavo, ne ozirajoč se na druge narode, kateri bi tudi radi videli, da bi se njihovim jezikom enako pravo dovolilo. Iz omenjenih razlogov je prišlo tako daleč, da to slavnost obhajajo le ustavoverci, torej le ena stranka; druga stranka se pa ne udeležuje slavnosti, pač pa še dela na vse kriplje zoper njo. Zategadelj je bila slavnost enolična. Zanimivo je, kako o Jožefu mislijo dunajski nemški dijaki. Sedemnajst raznih nemških vseučiliščnih društev je dalo pribiti na

vseučiliščni zid veliko naznanilo, v katerem izrekajo, da se ne bodo udeležili slavnosti letos in sicer zaradi tega ne, ker bode še le drugo leto stoletnica, odkar je Jožef odpravil robstvo in osvobodil kmete. Drugo leto namreč bodo prišli kmetje iz raznih avstrijskih pokrajin na Dunaj poklonit se cesarju in se mu zahvalit za dobroto, katere je nekdaj Jožef II. podelil kmečkemu stanu. Ali vse te besede so le prazni izgovor, in nič drugega. Dijaška nemška društva so nemškonacionalna, njim je Nemčija vse; njo hočejo imeti, ne pa Avstrije. Jožef je bil avstrijski vladar, in to je jim razlog, zakaj se ne udeležujejo te slavnosti. Vse to potrjuje tiste misli, ki so izražene v „Soči“ v spisu: Primorski Slovenci, vstanimo. Res taki so nemški dijaki. Sto let je, odkar je Jožef II. šel na avstrijski prestol; danes se ne spominjajo hvaležno avstrijski narodi njegovega imena; vladike nočejo njemu v spomin opravljati slavnostne službe božje; sami konservativni Nemci ne marajo zanj, ker ni objemala njegova ljubezen vseh narodov, ker ni z enako mero delil dobrot svojim podložnim. — Bakljada in druge priprave za slavnost so slabe in majhne; mi je ne bomo opisovali, pač pa naj še omenimo, da enake, še večje slavnosti, kar se tiče zunan-jega veličastva, videli smo napravljati v čast navadnim možem; kaj tako malega in lokalnega izvajati se skoro ne spodobi kakemu cesarju na spomin.

Z Dunaja, 1. dec. (Izv. dop.) (Čehi in Rutenci.) Dne 28. nov. so imeli Čehi v Pragi shod v namen, da bi protestovali zoper nemške paricitage. Kar smo doslej poizvedeli o tem, je to, da je komisar razpustil shod zaradi nerada in vpitja tistih delavcev, kateri so zoper shod iz razlogov, ker ta shod ni vzel v resolucijo tudi njihovega programa. Kaj je na tem resnice, bomo še le videli; toda žalostno je, da je prišlo do razpusta. Več sloge, prijatelji, a menj strankarskega cepidllakarstva. Dne 30. nov. so se tu li Rutenci sešli v Levovem. Vsebina njihove resolucije je ta; Rutenci ne zaupajo v sedanje ministerstvo, katero noče dati Rutencem enakopravnosti. V vzhodni Galiciji, kjer prebivajo Rutenci v večini, so vse srednje šole poljske. Rutenci zahtevajo, da se mesto poljskega jezika uvede po krajih, kjer so Rutenci v večini, njih rutenski jezik v urade in šole, zlasti po vzhodni Galiciji. Iz tega vidimo, kakó tlačijo Poljaki Rutence, kako se trudijo popoljčiti svoje brate Rutence. Vse to so same žalostne prikazni. Rutenci zahtevajo enakopravnost, da bi jeziki vseh narodnosti v Avstriji bili enako spoštovani.

S Kojškega v Brdih, 1. dec. (Izv. dop.) G. dopisnik iz Gorice opisuje v „Soči“ št. 48. praznovanje godu naše presv. cesarice, ter omenja posamezne osebe, ktere so povzdignile ta praznik k pravi slovesnosti.

Toplo hvalo izrekamo navedanim gospodom, da so nas počastili s svojim pohodom. Res ginljivo je bilo opazovati posamezne obraze nazočih, ko so zapazili gg. predstojnike v svojem središču. Gosp. glavar bar. Rechbach je prvi osrčil v slovenskem jeziku naše veterance. Spodbujal jih je, da naj ostanejo, kakor so se skazali pri vsaki priložnosti kot pravi Avstrijanci in narodnjaki, tudi zanaprej močan steber ob meji. Ko je pa še g. predsednik major pl. Catinelli in g. komp. komandant bar. Teuffenbach napil veter. društvu, ni bilo radovanja ne konca ne kraja. Kraljeval je res avstrijski pobratimski duh.

Ne pride pa nam iz spomina društv. referent g. Jacobi. Bil je glava društva. Njegova vlnudnost in zgovornost v nemškem in slovenskem jeziku, je navdušila celo društvo. Prepričali smo se, da je ne le pravi Avstrijanec in mož pravega značaja, ampak tudi spoštovalec narodov

Zaslugo za lepo slovesnost so si pridobili s svojim trudom g. kapelnik Fr. Kumar in Fr. Marinič, podž., kakor tudi žend. wachtmeister g. Burgstaller. Želimo si samo priložnosti, pri kateri bi mogli pokazati svojo hvaležnost, srčnost in zvestobo. Trdni stebri hočemo biti proti tujim nakanam.

Obžalujemo samo, da nas gledé na vet. društvo naše županstvo jako malo podpira, ko se ne briga, da bi društvo doseglo svoj pravi namen. Pričakovali smo, da sprejme g. glavarja celo županstvo in corpore, a žalibog, motili smo se, — nedolžne želje — malo kdaj se spolnijo. En veteranec.

Politični pregled.

V torek se je pričel državni zbor. Finančni minister Dunajevski je predložil proračun za 1881. Bruto-stroški znašajo 441, bruto-dohodki 427 milijonov. Imel je ta minister dolg govor, kateri je bil sprejet z odobrenjem. On naznaja predlog o borznem davku in davku na plin, in da se bode deficit zmanjšal.

Vladna „Wiener-Abendpost“ je pri odprtji

drž. zbora sama prepričana, da so narodi siti polit. prepira. Svoboda je ustanovljena, pa treba je skrbeti za materijalne interese. Naj poslanci na to delajo! Tako „W. A.“

Avtonomisti so si svoj dnevnik „Tribune“ osnovali na Dunaji. Naj bi se s tem rešili judovskih organov!

Tišti Ulčinj, o katerem se je celo poletje in celo jesen sukala, rekli bi, vsa evropska politika, izročili so vendar Črnogorcem. Derviš paša ga je po trdovratnem boji zasedel ono sredo. Danes 8 dan prišle so pive črnogorske čete v Ulčinj, v saboto pa je zasedel mesto vojevoda Petrovič s 4000 možmi. Ta dan opoldne je 21 strelav z ulčinjskega grada označilo zasedenje, in razvil se je črnogorski prapor! Že je odšlo mnogo Turkov iz mesta, ker jim je prosto ostati ali oditi; pa vrnili so se in izrekli so, da hočejo biti Črnogorcem pokorni.

Vojaško brodovje zdaj, ko je namen dosežen, tudi odpluje iz Boke.

Črnogorski knez se je menda posebno zahvalil našemu cesarju za pomoč pri rešenju ulčinjskega prašanja. Črnogorski knez je vse turške politične ujetnike pomilostil.

Rumunci dobé zopet kakega Hohenzollerskega princa za svojega kneza, ako bi umrl sedanji knez Karol brez otrok. Čudno je, kako si vé Bismarck poti odpirati proti vzhodu!

Domače stvari.

Za „Sočo“ se je z denašnje številko zedinila odgovornost na znotraj in na zunaj v eni in isti osebi. Neodvisnost v prepričanji za naše domače razmere in potrebe hoče sedanje uredništvo na vse strani zagovarjati in tako poskušati listu zabraniti zanaprej vsako nečastno pobitje.

To v pojasnilo za prejšnje razmere in v zagotovo edine in zadostne odgovornosti neodvisnega urednika.

Goriška čitalnica nam je napravila 27. nov. lep in vesel večer z veliko besedo v prid unesrečnim Zagrebčanom. Došlo je veliko zares odlične gospode. Počastil je veselico tudi dvorni svetovalec g. bar. Rechbach, potem grof Nugent in mnogo viših častnikov. Možki spol moral se je vedno bolj umikati lepemu spolu; gospe in gospodične so kmalu zasedle prostore glavne dvorane, in gospodje raznih stanov morali so se stiskati v postranske sobane.

Program je bil dobro urejen; v obče so bili posamezni oddelki povšeči in dragoceni darovi. Občinstvo je skazevalo svojo zadovoljnost tudi s tem, da si je dalo ponoviti nekatere komade.

Ni nam treba za to priliki spuščati se v posebno presojo, kakó so pevci in pevkine, igralci in igralko izvrševali svojo nalogo. Vsi so bili na enaki stopinji s tem, da so prijazno sodelovali za isti plemeniti namen in takó napravili lepi večer; zato pa bodi jim vsem enaka odkritosrčna hvala in pohvala!

Lepa hvala pa tudi vsem onim, ki so se inicijativno brž in z nadaljnjim trudom poprijeli vredne stvari v krogu čit. predsedništva in odbora.

Vmes petja se je bila vrstila igra: „Stara mesto mlade,“ katera je vzbudila med občinstvom mnogo smeha, in se je tudi prav dobro igrala.

Kakor se iz posebnega razkaza vidi, bil je ta večer kaj srečen tudi v denarnem obziru. Nabrala se je nepričakovana vsota, skoro tolika, kolikoršno je ljubljansko mesto (500 gld.) odločilo za unesrečene Zagrebčane.

Naj omenimo še, da se je godba tukajšnjega pešpolka pri veselici odlikovala pri vsaki komadi, in da je mladi svet spremljala na plesni zabavi do zora, potem lahko sodimo, da je bila Goriška čitalnica v resnici srečna s svojo vredno veselico.

Mi se srečnega vspeha toliko bolj veselimo, kolikor bolj poznamo naše uboštvo v gmotnem obziru. Tako pa se sme naša Goriška čitalnica ponašati, tudi na ono stran, na katero se je bilo najmanj zanašati. Toliko večje upanje imamo, da bodo našo čitalnico posnemala tudi druga društva po Goriškem; potem bodo nas bratje Hrvatje poznali tudi od zaresne materijalne strani. Naj se takó prepričajo, da nas ne veže na naše slovanske južne sosedne samo beseda in za-hipna ali površna navdušenost, ampak tudi zaresno in više prepričanje o narodni in politični sili po pravi sobratški vzajemnosti.

Pri besedi v Goriški čitalnici dne 27. nov. t. l. so došla na korist Zagrebčanov unesrečenih po potvusu sledeča darila:

Pri vstopu osebno izročeni darovi znašajo 293 gld, med katerimi je zapopčanih 100 gld, podarjenih od plemenitega gospoda grofa Nugent-a.

V ta namen so pa poslali sledeči p. n. gospodji: Ritter Zahony baron Henrik 100 gld. — Coronini grof Franc 10 gld. — Jonko Matija 10 gld. — Defacis Karol 5 gld. — Kumar Valentin 5 gld. — Rosenberger Tomaž 5 gld. — Tonkli dr. Josip 5 gld. — Marušič Josip 5 gld. — Abram dr. Josip 5 gld. — Barhanek Klement 2 gld. — Častnik topničarstva 2 gld. — Hmeljak Franc 2 gld. — Nanut Josip 2 gld. — Neimenovan 2 gld. — Plohl Franc 2 gld. — Zorzini Slavelj 2 gld. — Cuček R. 1 gld. — Filipi 1 gld. — Kovačič August 1 gld. — Mozetič 1 gld. — Neimenovan 1 gld. — Pezdnič Miha 1 gld. — Šapla Franc 1 gld. — Kenda dr. Josip 4 gld. — Jakopič August 1 gld. — Novak 1 gld. Pri poprej omenjeni besedi je tedaj vseh daril došlo 470 gld., kateri znesek se je poslal veletastitemu dr. Mrzovič-u županu zagrebškemu.

V odborovem imenu se tu javno izreka srčna hvala ne le veleslavnemu c. k. poveljništvu tukajšnjega peš-polka „Hese“ za godbo, prepuščeno brezplačno, ampak tudi vsem gospodom in gospodičnam, ki so sodelovali pri besedi.

Slovenska čitalnica v Gorici, dne 29. nov. 1880.
Denarničar: Predsednik: Tajnik:
Klemenčič. Jeglič. A. Ferfila.

Dr. Tonkli je storil kot poslanec 30. nov. svojo obljubo po slovensko v državnem zboru.

Poslancu Gödelu je cesar izrekel pri njegovem odpustu iz službe finančnega prokuratorja svojo najvišjo zadovoljnost.

Potres v Zagrebu je ponehal, in ljudje se povračajo v mesto.

Č. g. Jos. Marušiča, vodjo škofijskega malega semenišča in učitelja na učiteljski v Gorici, imenoval je cesar za častnega kanonika, goriškega metropolitanskega kapitelja.

Janezu Jeralliju, vodji finančne dež. denarnice, je cesar podelil, ob prestopu v pokoj, naslov cesarskega svetovalca.

Društvo „Slovenija“ na Dunaji vabi za 8. dec. na Preširnov večer. (Spored prekasno došel).

Akademično društvo „Triglav“ priredi v soboto 4. decembra 1880 v dvorani „Steinfelder Bierhalle“ (Münzgrabenstrasse svečanost v spomin dr. Franceta Preširna in petletnega društvenega obstanka s sledečim vspehom: 1. Tittel: Overture dle slovenskih napěvu. 2. Predsednikov nagovor. 3. Dr. B. I. pavič: Na Preširnov dom, zbor s četverospem, tenor in bariton-solo. 4. Slavnostni govor g. V. Krisper. 5. A. Förster: Tri tuge, osmospev. 6. Boris Miran: Preširnova oporoka, deklam. g. F. Strauss. 7. A. Hajdrih: Deklica, četverosp. 8. A. B. Tovačovsky: Orle pesty orle! zbor. Med posameznimi točkami svira godba 21. peš-polka baron Moudl. Začetek ob 8. uri večer. K tej svečanosti vljudno vabi odbor. V Gradci, 1. decembra 1880.

V Št. Martinu v Brdih je vdarila strela v ponedeljek v zvonik. Dva moža je bila omamila, pa sta kmalu okrevala. Škode ni naredila nobene.

Kolo z deskami obloženega voza je slo v Prvačini čez glavo vozniku, ki je, zaspavši, z voza padel. Umrl je kmalu potem.

Slovstvo.

Vabilo na naročbo „Ljubljanskega Zvona.“ Ker bode s koncem leta 1880. prenehal izhajati Stritarjev „Zvon“ na Dunaji, združili so se podpisani štirje pisatelji, ter osnovali so v Ljubljani nov leposloven in znanstven list, „Ljubljanski Zvon“ ki bode od novega leta 1881. počenši vsakega meseca prvi dan v zvezkih, po 4 tiskane pole velike osmerke obsežnih, hodil na svitlo.

Po svoji vsebini skušal bode „Ljubljanski Zvon“ ustrezati različnim željam in potrebam slovenskega čitajočega občinstva: gojil bode zategadelj v prejšnji vrsti leposlovje v najširjem pomenu te besede (romane, povesti, novele, pesni, potopise itd.); pričel bode sestavke in spise znanstvenega obsega iz različnih oddelkov človeškega znanja; zbiral bode raznovrstno narodno blagó; skrbel bode za obširen pregled sodobnega slovenskega slovstva in imenitnejših proizvodov drugih slovanskih literatur ter naposled poročal bode o napredovanju in delovanju domačih in občeslovanskih literarnih društev in umetelnostnih zavodov.

Nádejemo se, da nam bode možno ta mnogo obsežni program dovoljno izvrševati, ker se je okoli našega lista zbralo uže nad štirideset pisateljev in učencjakov slovenskih. (Imena sodelavcev smo večji del priobčili že ob drugi priliki. Ur.)

A tudi druge pisatelje slovenske, ki nam doselej še niso obljubili svojega sodelovanja, vabimo prijazno, da naj se brez razločka svojega stanu in političnega mišljenja zberó okoli „Ljubljanskega Zvona“ ter nam tako pomagajo osnovati v središču Slovenije slovenskega razumníštva dostojen leposloven in znanstven list.

Slovenski omikani svet pa pozivljemo s tem va-

bilom, da nam z obilim naročevanjem pomóre točno izvrševati našo nalogo.

Podpisani izdajatelji kakor tudi spredaj naštetih njih sodelavci slovenski pisatelji — s ponosom moremo reči, da se mej temi poleg mladih pisateljskih močij nahajajo tudi obče priznani veterani naše novejšje literaturice — napravljajo se z ónim veseljem na delo, ki ga more dajati samo ljubezen do domovinske stvari. Zatorej pa menda smejo tudi upati, da bodo drugi izobraženi domorodci z naročevanjem in širjenjem lista za materijalno stran njegovega obstanka skrbeli in delali, vedoči, da s tem podpirajo razvoj slovenske literature, te prve podlage našemu narodnemu preporodu in bodočemu narodnemu obstanku. In pred vsem zanašamo se na našo domoljubno odrastlo mladino, vneto za vse, kar je lepega in idealnega.

„Ljubljanski Zvon.“ ki bode izhajal 4 pole obsežen po jeden pot na mesec, stane: za vse leto 4 gld. za pol leta 2 gld. za četvrt leta 1 gld.

Dijakom je naročnina znižana na 3 goldinarje 60 kr.

Naročnina pošilja se upravníštvu „Ljubljanskega Zvona“ v „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani.

Domoljube slovenske prosimo, da bi se z naročili oglasili o pravem času, ker se lista ne bode tiskalo dosti več nego toliko iztisov, kolikor bode naročnikov.

Ljubljanskim naročnikom nosil se bode list na dom.

Vsa pisma in vse pošiljatve, ki se tičejo treditniškega dela, prejema uredništvo „Ljubljanskega Zvona“ v Ljubljani, ali kateri koli izmej podpisanih štirih izdajateljev.

V Ljubljani, 24. novembra 1880.
Josip Jurčič, Fran Levec,
glavni ur. „Slov. Naroda“ c. kr. velike realke prof.
Janko Kersnik, Dr. Ivan Tavčar,
notar na Brdu, advokatski kandidat.

Z novim letom po takem dobimo dejánstveno dva lista, oba leposlovna in znanstvena, tedaj bistveno z istim programom, z istimi predali. Na eni strani bosta lista na čelu pripoznana strokovnjaka in učenjaka; na drugi strani je med priobčenimi uredniki in sodelavci toliko znanih in raznovrstnih čvrstih močij, da se gotovo ne bojé tudi drugih strokovnjaških tekmovalcev. Pri drugih narodih in tudi pri drugačnjih naših domačih razmerah bi z velikim veseljem pozdravljali taka prizadevanja za povzdigo domačega slovstva. Saj nismo prebogati, dasi ne takó ubogi, kakor nam tuji očitajo iz politične sebičnosti. Tudi bi kritično nadzorovanje enega lista nad drugim samo koristilo stvari sami.

Ali škoda je na drugo stran pri razcepljenj in deljenj močij v primeri z dobički vendar še večja. V kritiki nam utegnejo zadostovati prostori drugih časopisov in časnikov, kakor so bile do sedaj delavne sosebno „Novice“ v tem ozru. Tudi predali istega lista morajo biti odprti nasprotni kritiki. Dosedanje skušnje učé, da je pogostoma potekalo gradivo celo enemu samemu listu, in kaj takega se utegne še pripetiti.

V največji nevarnosti sta pa 2 lista z istim programom zaradi premajhnega števila naročnikov. Čitajočega občinstva imamo še premalo, in težko se bo isti drugače marljivi bralec zavzemal za naročbo dveh bistveno enakih listov. Za to nepriliko bi mi celo svetovali, da naj bi si lista predale vsaj nekoliko razdelila. Takó bi, n. pr. utegnili razširjati celovski list bolj zgodovinsko in jezikoslovno stroko v znanstvenem oddelku; v romanih, povestih itd. bi dajal enako prednost kulturnozgodovinski vsebini. Ljubljanski list pa bi razpravjal po tem bolj prirodopisne in prirodoslovne ali filozofske stroke na obe strani. Ali pa naopak. S takim nasvetom pa nočemo družega kot samo pomigniti, kako bi si uredniki utegnili pomagati v naših neugodnih razmerah zlasti gledé na pomnoževanje naročnikov.

Gmotna škoda za naše razumníštvo kljubu vsemu premišljevanju vendar ostane neizogibna. Dva lista iste barve si pri nas gotovo medsebojno odjemljata in pomanjšujeta naročnike. V naših razmerah po tem ne moreta sodelavcev odškodovati po zasluženi in vrednosti. Marljivost pisateljska se s tem gotovo ne pospešuje, slovstvo se pa zaradi tega tudi ne pomnožuje.

Največo škodo pa trpi občinstvo pri nas ob izdajanju dveh enakih tudi leposlovnih listov v tem, da izdajatelji ne morejo razpošiljati toliko gradiva, kolikor bi ga tiskali za isti denar pri združenih močeh delavcev in naročnikov za en sam list. S to za naše razmere neoporečno resnico sklepamo svoje pomišljaje o dveh slovenskih listih z istim programom in očitno obsojemo needinost, ki se nam kaže pri sicer hvalje vrednih podjetjih. Ko bi bilo v naši moči, svetovali bi vsem naročnikom, naj se skupno obrnejo do onega lista, o katerem vedó, da bi njim in slovenskim razmeram najbolj ugajal. Takó bi občinstvo podjetnike v Celovcu in v Ljubljani prisililo za združenje obeh listov ali pa za nagli propad enega lista. Za združenje smo mi, za propad pa najskrbé naročniki. Gospod! kjer nas nočejo voditi po najprimerníših potih, kažimo vodnikom primerno pot sami! —

„Blätter für Dilettanten“ izdavitelj V. Loos, v zalogi J. Stöckinger-a, Alb. Morsack-a na Dunaji, VI. okraj v Esterhazy-jevej palači. Ta list, ki je prvi v svojej streki, ima biti občiloz za vse one, ki se bavijo z delom spilicami, rezbami, drevoslikarjijo in z drugimi raznimi umetnijami, moremo priporočati prav toplo zaradi lepih risanj in večšega navoila k takovemu izdelovanju. List izhaja vsak mesec enkrat ter velja za pol leta 1 gld. 25 kr. Naročuje se pri V. Loos-u, Wien VIII. Piaristengasse N. 7.

Gospodarstvo.

S poskuševališča deželne kmetijske šole. (Dalje). Ko bodo dozorela popolnoma ta vina (kraški teran in Reifenberško belo) kakor tudi brisko belo od lanskega leta, katero se je čez poletje v vročem nadzemeljskem hramu ohranilo izvrstno, napolnila se bodo v boteljke, katere se bodo po primerni ceni prodajale. Po tem se bo lahko razgovarjalo in razsojevalo med občinstvom o vinu domačih vrst, pa napravljeno po vodilih umnega kletarstva; potem upamo, da bo tudi marsikdo sledil pravemu načinu. Zdi se mi potrebno povdarjati, da so ta vina napravljena iz grozdja, kakoršno nam je ponudila letošnja neugodna trgatav. Ni je najmanjše umetne dostave, ampak podelali smo grozdje, kakoršno je bilo, ker mar nam je pokazati našim vinorejcem, kaj utegnejo doseči s svojim vinskim blagom, ako ga izdelujejo umno. Tu ni nobene pančarije, ne špirta, ne cukra, ne odkisovalnih snovi, ne barvila, ne buketa, kar žalibog naznanjajo nekateri strokovi časopisi in katalogi ali ceni v svojih predalih. S tem pa res bode nezaupanje do umnega kletarstva, katero ne potrebuje teh sleparskih pomočkov. Umno kletarstvo ravna se samo po naravnih vodilih umnega moštovrenja in nadaljnje izdelovanja mladega vina in gotovo doseže po tej poti iz domačega blaga izvrstno vino. —

S sadunosnega vrta nam je tudi mogoče poročati dovolj vgodnega. Obrodila so sadna drevesca mnogoterih sort, tako da smo letos spoznavali prav do dobrega vrednost ali kakovost posameznih sadnih drevesnih vrst, toliko iz vrste: jabelk, hrušk, kakor iz vrste: črešnje, breskve, mandeljnov, češplje, rnilodov cibar itd.

In veseli smo, ker zapazili smo marsikatero izvrstno prelepo sadno pleme iz vseh naštetih vrst. Nahajajo se res izvrstno, prelepe velike ter zeló zgodnje hruške, prav tako jabelka, črešnje, breskve itd. in tako tudi iz jesenskih in poznih zimskih sort. Posebno v zbirki jabelk in hrušk imamo res kaj lepega blaga. Jabelka velikanska, trpežna ter povsem sposobna za vspešno trago izvožnju. Koliko tisoč centov je letos jabelk z Goriškega šlo v severno deželo, in prepirali smo se, da se je polnilo v „lajte“ ali zaboje mnogo prav revnega blaga. Kaj bi še le, ko bi imeli splošno lepo žlahno sadje! Kako bi to kupce k nam privabilo, koliko tisoč in tisoč goldinarjev bi našim ubogim deželanom prišlo v last! Zato smo zaznamovali vsa drevesa, katera so letos nosila posebno žlahni sad, in le iz teh bomo narezovali cepiče, s katerimi bomo požlahnovali divjake v domači šolski sadni drevesnici. Radostno ter brezplačno bomo pa, v kar visoki deželni odbor blagovoljno in gotovo privoli, kakor pri vsaki priliki take cepiče razdeljevali gospodarjem, ljudskim šolam in kmetijskim filialam itd., da se hitro razširijo in zaplode po deželi žlahne sorte. Po sklepu vis. deželnega zbora dobi šola posebno podporo, s katero bo mogoče veliko deželno sadno drevesnico prirediti ter da bo mogoče prav žlahna sadna drevesca po prav nizki ceni deželanom oddajati, in sicer po 8 ali 10 soldov, tako da bo pač slehern posestnik utegnul omisliti si po več žlahnih drevesc, katerih dosedaj marsikater ni mogel kupiti, ker slavnije drevesnice so jih prodajale po 40—60—80 sold. in celó čez 1 gold. Naj slučajno navedemo faktum, da smo te dni iz naše drevesnice prodali nekemu tukajšnjemu vrtnarju 5 breskovih drevesc, katera smo mu zaračunali po 30 soldov eno, ker je izbral naj lepša. Povsod znani vrtnar se čudi in ne razume, ali 1 gl. 50 kr. velja samo eno drevesce, ali pa vseh pet, in ko smo mu raztolmačili, rekel je, jaz takih drevesc ne dobim pri nobenem vrtnarju za manj od forinta eno. In kakor ta, prepričan se je pač že marsikdo, da je dobil dobra žlahna drevesca iz naše šolske drevesnice po zelo nizki ceni — kakor nikjer drugod — ter da je deželni kmetijski zavod si svest naloge, to je, pospeševati kmetijski napredek ne le s podučevanjem učencev, ampak tudi z razširjativjo žlahnih sadežev po deželi. Visoki deželni zbor pa je tudi odobral predlog vodstva, da se še veliko večja drevesnica priredi, iz katere se bo lahko vsako leto veliko tisoč žlahnih drevesc razposlalo po deželi, ter je tako pokazal svojo skrb za deželo. Torej le zaupanje do zavoda in splošna podpora, in z božjo pomočjo pride doba, da sprevidijo tudi vstareli nasprotniki korist in potrebo takih deželnih gospodarskih zavodov. Zato uže sedaj vabimo posebno gg. ljudske učitelje in gg. načelnike kmetijskih podružnic, da se kmalu oglašé ali se naznanijo zaradi cepičev, da bomo znali prirediti in shrauti za nje potrebnih žlahnih cepičev. V trtnici odgojili smo tudi nekaj tisoč bifraznih s'ovetih sort. Lahko bi jih bili več, pa zaradi nevarnosti flukseré, smo narezali kolče le iz lastnih ali

nam v deželi zanesljivo znanih vinogradov. Tudi smo odgajali iz ameriških semen, katero nam je slavno kmetijsko ministerstvo poslalo, ameriške bilje, katere so sedaj dve leti stare, in jih pocepimo na prišpced z domačimi sortami ter bomo poročali ob svojem času o vspehu takega požalnovanja.

(Dalje sledi.)

Dopisnica uredništva. Gg. dopisnikom o dovisu iz Škrbine: Ne zamerite, da ne priobčimo sebi nasprotujočih nam došlih pojavnosti. Upamo, da si sami pojasnite, o čemur gre za razsodbo. — V obče prosimo, da bi strogo ločevali reči, katere so za javne liste ali pa samo za sodnijo. — G. J. K. tukaj: Žal nam je, da nismo imeli prostora danes. Že pride to in ono na vrsto.

Pozor! Gospodom naročnikom, ki niso še plačali na večkratni oponin naročnine, bodemo pismeno, na njih stroške naznanili, koliko naročnine dolžujejo, in da to hitro poravnajo; kajti s koncem t. m. mora opravnništvo vse svoje stroške poplačati. Žalostno pa bi bilo, da bi uredništvo zraven dela in truda žrtvovalo še materialno za druge.

Opravnništvo „Soče.“

Francosko žganje s soljo

(Eau de vie de France) Fraubrauntwein mit Salz

napravljen pod nadzorstvom po izvirnem predpisu

iznajdnika Viljema Lee-ja

G. CRISTOFOLETTI.

To zdravilo, katero sem jaz napravil, pomaga brž, prej kot katero drugo, proti zunanemu in notranjemu vnetju, opeklinam in speklinam, proti novim napadom, uduhu, rakom, driski, natoku krvi v glavo, za obvarovanje zobov, proti otiski, dissenteriji, bolečinam, ne obrazu, v ušesih, v glavi, zlati žili, mrzlici, ozebkom, putiki, neprebavnosti, bolečinam na jetrih, na očeh, zastarelim ranam, vpičenju osnemu in mušičnemu, skrnjaku, kurdeju, žovam in omotici.

Veliko spričeval imamo, ki potrjujejo moč tega izvrstnega zdravila.

V 70. letu svoje starosti sem si popolnem ozdravil prste na rokah s francoskim žganjem in soljo.

G. Senitsky, c. k. finančni komisar l. r.

Z Vašim francoskim žganjem s soljo sem dosegel najboljše vspehe, za katere se vam neskočno zahvaljujem:

Alojz Klojučar, župnik in dekan v pokoji.

Prodaja se v izvirnih boteljkah po 40 kr. samo pri G. Cristofoletti-ju, lekarju in c. k. dvornem priskrbniku v Gorici na Travniku 14.

Opomba. Knjižnico iznajdnika V. Lee-ja, kateri podčtuje, kako se rabi izvrstni domači lek, dodajamo brezplačno.

Na podlogi razsodbe v. c. k. dež. zdravniškega sveta od v. c. k. namestništva dovoljene

Marijaceljske kaplje za želodec

izvrsten pripomoček zoper vse želodečne bolezni

posebno pa se sponaša pri netočnosti, želodečni slabosti, slabodišnem dihu, kedar človeka napenja, mu kislo podaja, kedar ga grize ali vjeda, pri želodečnem kataru, zgagi ali rezalci, če se nateja pesek ali kaša, pri preobilnosti sliz, zlatenci, pri etudu in metanji, glavobola, prihajajočem od želodca, želodečnem krču, pri zaprtem životu, prenasitenosti bodi z jedmi ali

pijačami, pri glitah, vrančnih, jeternih ali hemoroidnih boleših.

Vsaka steklenica stane s podukom o rabi 35 kr.

Glavna zaloga za Gorico pri gospodu lekarničarju A. pl. Gironeoli v Gorici, blizu „treh kron“.

Centralna zaloga za razpošiljanje: Apotheke zum heiligen Schutzengel des Carl Brady, Kremzier, Maehren.

Temejnita pomoč vsem, ki so v želodci ali trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

naslanja se na delom na čiščenje in snajenje sokrovce in krvi in na prenevanje dobrega prebavljenja. Najboljše za to sredstvo je

dr. Roza življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem zahtevam; isti oživi vse prebavljanje, nareja zdravo in čisto, in truplo dobi svoje prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse težko prebavljanje, osobito gajus do jedi, kislo riganje, napetost, bljevanje, krč v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, i se je v ratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica l gl., pol. kl. nice 50 k. Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju s'voe.

G. lekarničarju B. Fragner v Pragi!

Kupil sem meseca vinotočka l. 1878. sklenico Vašega „Dr. Roza-jevega življenskega balzama“. Trpel sem namreč uže procej let na kerči v želodcu; to me je nagnilo, da sem poskusil to zdravilo.

Za časa 9-14 dni povzgojilo se je — hvala Bogu — bolezen popolnoma. Prosim Vas tedaj, pošljite štiri sklenice tega balzama, da ga imam pri roci kot domače zdravilo. Vsaki taki bolezni priporočam ta izvrstni življenski balzam. Spoštujejoče udani

Dragotin Popp, Laničanar v Draždanah.

SVARJENJE!

Da se izogne ne ljubim nepckam, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarn B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmos, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, lekarn „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spovnergasse Nr. 205-3.

V GORICI: G. Cristofoletti, lekarničar; G. B. Pontoni, lekarničar. V OGLEDI: Damaso d'Elia, v TRSTU: P. Prendini, lekarničar; G. Foraboschi, lekarničar. V ZAGREBU: Sigm. Mitibach, lekarničar.

Vse lekarne in vsa večja trgovina z materialnim blagom v Avstro-Ogerskej imajo zalogo tega življenskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vni nejo, ali stidijo, pri bulah vsake vrste, pri tačih, guonih točih, pri čiru v prstu in pri noževji, pri zlezah, oteklinah, pri izmaščeni, pri morski (narva) kosti, zoper evnetične oteklince in putiko, zoper lacručno vnetje v bolerih, rokah, v ledji, če si kdo nojo na dne, zoper kurie oces, zoper potne noje, pri razpokanosti roke, zoper ličaje, zoper čilino po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odpr o noje, zoper rak in vneto kožo, ni nobenega zdravila, ko to mazilo.

Raba je priprosta; mazilo (zrvce) se na plačeno robec in se prične na belno stran. Čez 4-6-8-12 ur se naredi nov flašar. — Zoper otekle in oteklince se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem vsu ognjico nase, in rano ozdravi. — To mazilo je zelo tako do ro, ker hitro pomaga, in ker se po njej rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna ognjica ven potegnjena. — Tudi zabrani rast divjega mesa in obvaruje pred snobom (črnim prisadom); tudi bolečine to hladno mazilo poči. — Odprte in tekoče rane se morajo prej z mlačno vodo vmiti, potem se le s mazilo nanje prilepi.

Skatljice se dobedo po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejšo sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi tudi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica l gl. a. v.

Velika zaloga

vsakovrstnih

oblačil za gospode in gospé,

naj obilniše zbirke, dobrega blaga in krasne izdelave pri

IG. STEINER-JU V GORICI

poleg škofijske palače.

Epilepsija.

Božjast, krče, tudi v prav hudih primerih, ozdravljam jaz v najkrajšem času po samo meni lastni in vedno vspešni metodi tudi pismeno. Specijalni zdravnik dr. Helmsen v Berlinu N. W. Louisen-Strasse 32. Na stotine že ozdravil.

Skoro zastonj!

Veliko zalogo na nič prišle velike tovarne za britanija-srebro, prodaja oskrbnistvo skupnega blaga zaradi dolžnega poplačevanja in zaradi popolnega trebljenja prostorov

za 75 od sto pod rentivjo,

tedaj skoro zastonj. Za gl. 6.70, tedaj komaj polovice tega, kar je delo stalo, dobiva se izvrstno sledeče pomizje iz britanija-srebra, ki je stalo prej 30 gl., in smo porok za 25 let, da ostane vsak komad zmerom bel.

6 namiznih nožev z izvrstno jekleno ostrino, — 6 vilic, iz pravega angleš. britanija-srebra, — 6 toških žile za jedi iz britanija-srebra, — 6 jako finih žile za kavo iz britanija-srebra, — 1 težki zajemalec za juho iz britanija-srebra, — 1 težki zajemalec za mleko iz britanija-srebra, — 6 podstavkov fino cizilovanih, — 6 podnožnikov iz prav dobrega britanija-srebra, — 3 lepi težki kozarčki za jaca, — 3 krasni prav fini sladkorniki, — 1 izvrstni soljnjak ali poprnjak, — 1 čajni cedilnik, prav fine sorte, — 2 krasna sobanska namizna svečnika, — 2 prav fina alabastrnata nastavka za svečnike. 50 komad.

Vseh tukaj navedenih prekrasnih 50 komad

stane skupno gl. 6.70

Naročbo izvršujeta po povzetji ali proti pošiljatvi denara, dokler jo kaj blaga v zalogi, gospoda

Blau & Kann,

General-Depot der Britannia-Silber-Fabrikon:

Wien I., Elisabethstrasse 6.

Na stotine zahvalnih in pripoznalnih pisem jo na javni pregled v našem bureau.

Pri naročbah zadostuje napis:

BLAU & KANN, WIEN.

Prostovoljna dražba vina.

Z dovoljenjem c. k. okrajne sodnije v Metliki dne 3. novembra 1880 št. 11068 prodajalo se bode na javnej dražbi v Metliki blizu Karloveca 9., 10. in 11. decembra t. l. od 9. u jutro do 2. popoldne 600 avstr. veder vina, na svetovnej razstavi Dunajskej in na deželnih razstavah v Ljubljani in v Zagrebu diplomiranega

pravega naravnega vina

iz najimennitnejših vinskih let 1848, 1863, 1865, 1875.

Kupljeno vino ima se precej plačati in odpeljati ali pa treba sporazumeti se zarad kasneje odvoznje.

Ker so vina močna in okusna, zboljšajo se z njimi prav lahko slabeja vina letošnja in predlanska. Na to okolnost opozorujejo se vinski trgovci in krčmarji.

METLIKA, železniška postaja KARLOVEC, 19. nov. 1880.

Guštin-Navratil.

Anton mgf. Obizzi,

uradno pooblaščen zemljemerec

naznanja, da je preložil svojo pisarno v ulico „Via Morelli“ (Za mesnicami) v svojo lastno hišo št. 22.